

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
к. е. н., доцент Уханова І.О.

“ _____ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини»
на тему:

**«Імпортна діяльність торговельних посередників на ринку
сільськогосподарського устаткування на прикладі ТОВ «Нетафім Україна»**

Виконавець:
студент 64 групи ФМЕ
Козлов Олексій Андрійович _____

Науковий керівник:
к.е.н, доцент
Воронова О. В. _____

Одеса – 2023 рік

Зміст

Вступ.....	5
Розділ 1.Теоретико-методологічні основи дослідження імпоротної діяльності торговельних посередників на ринку сільськогосподарського устаткування.....	9
1.1 Сутність та особливості імпоротної діяльності торговельних посередників на ринку сільськогосподарського устаткування.....	9
1.2 Фактори впливу на імпортну діяльність торговельних посередників.....	20
1.3 Методи аналізу ефективності імпоротної діяльності торговельних посередників на ринку сільськогосподарського устаткування.....	26
Висновки до розділу 1.....	32
Розділ 2. Аналіз ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».....	33
2.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Нетафім Україна».....	33
2.2 Аналіз факторів, що впливають на ефективність імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».....	45
2.3 Оцінка фінансово-економічних наслідків впливу російської агресії на імпортну діяльність ТОВ «Нетафім Україна».....	56
Висновки до розділу 2.....	61
Розділ 3. Удосконалення імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна»..	63
3.1. Впровадження адаптаційної логістичної стратегії для підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».....	63

3.2. Введення антикризової стратегії на ТОВ «Негафiм Україна» у перiод воєнного часу.....	74
Висновки до роздiлу 3.....	78
ВИСНОВКИ.....	80
Список використаних джерел.....	84

ВСТУП

Актуальність теми.

Торгівля відіграє ключову роль в українській економіці не лише шляхом обсягу продукції, що потрапляє на ринок через оптову та роздрібну торгівлю. Вона також може призводити до суттєвих структурних змін у національній економіці, впливаючи на розвиток і збалансованість внутрішнього ринку. Ця сфера діяльності виступає важливим фактором у товарно-грошових відносинах між власниками товарів, сприяє забезпеченню робочих місць для великої кількості працівників і впливає на галузеві та регіональні ринки внутрішньої економіки.

У сучасний період, зовнішньоекономічна активність підприємств оптової та роздрібною торгівлі виступає суттєвим компонентом при відкриванні нових ринків збуту, пошуку доступу до обмежених ресурсів, встановленні міжнародних зв'язків, привабленні інвестицій та інших аспектах. Здійснення зовнішньоекономічної діяльності приносить значний користі не лише підприємствам, але й країні, де розташовані ці підприємства. Це включає регулювання валютних курсів, підтримку національної валюти та збільшення надходжень до державного бюджету. Одним з ключових аспектів зовнішньоекономічної діяльності є імпортна сфера.

Рішення про впровадження імпортової діяльності на підприємстві повинно ґрунтуватися на його ефективності, яка визначається порівнянням економічних результатів з витратами на їх досягненнях.

Україна є державою, яка займає лідируючі позиції по виробництву сільгосппродукції. Агропромисловий комплекс України є важливим пунктом формування її ВВП та розвитку національної економіки. Для забезпечення успішності реалізації цієї політики не менш важливим є імпорт сільськогосподарського обладнання. Постійно змінюючися умови зовнішнього

середовища та рост конкуренції вимагають від торгових посередників сільськогосподарського обладнання постійного контролю та ефективної організації своєї діяльності, саме це і обумовило актуальність обраної теми.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Головною метою роботи є розробка заходів для удосконалення імпоротної діяльності торгового посередника - ТОВ "Нетафім Україна".

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити економічну сутність імпоротної діяльності підприємств сільськогосподарського устаткування;
- узагальнити фактори, що впливають на результативність імпоротної діяльності підприємств сільськогосподарського устаткування;
- згрупувати систему методів оцінки результативності імпоротної діяльності підприємств, які спеціалізуються на сільськогосподарському устаткуванні,
- проаналізувати ефективність імпоротної діяльності ТОВ "Нетафім Україна";
- розробити рекомендації щодо підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ "Нетафім Україна".

Об'єктом дослідження є процес організації імпоротної діяльності торгових посередників.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні аспекти удосконалення імпоротної діяльності торгових посередників на ринку сільськогосподарського устаткування.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання завдань дослідження в роботі були використані наступні методи: систематизації та узагальнення (для уточнення категоріального апарату, систематизації ознак і критеріїв ефективності імпоротної діяльності підприємств); аналіз і синтез (для

розробки методичних підходів до аналізу ефективності імпортої діяльності підприємства); індукція та дедукція; методи економіко-математичного аналізу, аналітичні та графічні методи.

Виконання кваліфікаційної роботи включало використання програмних пакетів MS Excel.

Інформаційна база дослідження. Для підготовки кваліфікаційної роботи магістра використовувалися наукові-практичні досягнення вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, нормативно-правові акти України, матеріали науково-практичних конференцій, офіційна звітність ТОВ «Нетафім Україна».

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези “Фактори впливу на ефективність імпортої діяльності торговельних посередників”.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об’єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (45 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 88 сторінки. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 13 таблиць та 18 рисунків.

Висновки

На основі проведеного аналізу, який становить основу даної магістерської кваліфікаційної роботи, була виявлена сутність імпорتنих операцій, здійснюваних торговельними посередниками. В роботі систематизовано поняття ефективності імпоротної діяльності та детально розглянуто процес укладання імпорتنих контрактів, висвітлено різновиди таких угод та проаналізовано їхні особливості.

У роботі також визначені фактори, що впливають на ефективність імпорتنих операцій торговельних посередників, і висвітлені особливості впливу як зовнішніх, так і внутрішніх факторів на проведення імпорتنих операцій цих підприємств.

У даній роботі також відбулося упорядкування методів аналізу результативності імпорتنих операцій торговельних посередників. Крім того, застосування визначеної методики дозволяє не лише визначити доцільність здійснення імпорتنих операцій підприємства, але і виявити потенційні слабкі сторони, які вимагають уваги, а також прогнозувати можливі ситуації, пов'язані з імпортною діяльністю підприємства в майбутньому. Застосування визначеної методології аналізу ефективності імпоротної діяльності надає можливість глибокого розуміння всіх аспектів цього процесу, дозволяючи приймати обґрунтовані рішення та оптимізувати стратегію імпорتنих операцій підприємства в умовах постійних змін на ринку.

На основі проведеного аналізу у кваліфікаційній роботі магістра було здійснено загальну організаційно-економічну характеристику компанії "ТОВ «Нетафім Україна». Горизонтальний аналіз активів за 2022 рік в порівнянні з 2021 роком підтвердив рост господарського потенціалу, оскільки загальна сума активів зросла на 43,64%. З іншого боку, з урахуванням того, що обсяг активів компанії зростає швидше, ніж доходи від продажу товарів, стає очевидною

потреба у виявленні додаткових резервів для оптимізації поточної структури активів.

Горизонтальний аналіз джерел фінансування активів виявив тенденцію до збільшення суми доступних ресурсів для фінансування активів, що вказує на стратегічний намір привертати більше активів. Це відзеркалюється у зростанні короткострокових зобов'язань на 74,47%. Таким чином, зменшення обсягу власного капіталу підприємства вказує на певний спад благополуччя його власника. Загалом, збільшення суми зобов'язань може розглядатися як розвинення потенціалу підприємства, але з іншого боку, це може зростати рівень залежності компанії від зовнішніх інвесторів, зокрема постачальників фінансових ресурсів.

Для проведення всебічного аналізу ефективності діяльності підприємства, розділ присвячено аналізу загальної ефективності економічних показників, з фокусом на фінансовому стані ТОВ "Нетафім Україна" у період між 2021 та 2022 роками. Зазначено, що за цей період необоротні активи компанії зменшились на 69,4 тис. грн., в той час як оборотні активи відобразили збільшення на 2522,2 тис. грн. Загалом, активи підприємства зросли на 2458,8 тис. грн. Приділено увагу тенденціям у фінансовому стані, зокрема флуктуаціям у структурі активів, які можуть вказувати на стратегічні зрушення або сильні сторони компанії. Визначено необхідність подальшого аналізу для розкриття причин змін в активах та їх впливу на загальну ефективність підприємства.

У дослідженні були висвітлені позитивні та негативні аспекти діяльності ТОВ "Нетафім Україна" у порівнянні із своїми конкурентами, а також проведений SWOT-аналіз компанії. Розглянуті сильні та слабкі сторони підприємства, визначено можливості та загрози, які можуть впливати на його функціонування в майбутньому. В результаті цього аналізу було виявлено ключові фактори, що визначають конкурентоспроможність ТОВ "Нетафім Україна" на ринку та динаміку його розвитку.

Встановлено, що ТОВ "Нетафім Україна" здійснює імпорт продукції, переважно отримуючи її з Ізраїлю та частково з Туреччини. Здебільшого для транспортування використовуються морські перевезення, обумовлені низькими витратами порівняно з повітряними перевезеннями. Ураховуючи географічне положення Ізраїлю та Туреччини, морська транспорція стає вигідною, а час транзиту контейнера в межах 15-20 днів вважається значною швидкістю у сфері морських перевезень. Для цього проведено детальний аналіз логістичного ланцюга функціонування ТОВ "Нетафім Україна".

Також було відзначено, що значна частка виробництва розміщена у Туреччині, Китаї та Ізраїлі. Це можна пояснити наступним чином: Китай спеціалізується на виробництві товарів для всіх азіатських країн, а також США (на промислових підприємствах "Netafim" у США виробляються лише складні технічні пристрої, такі як генератори або насоси, тоді як конектори та стрічки для поливу виробляються в Китаї для американського та латиноамериканського ринку); продукція з Ізраїлю експортується в Арабські країни і, деяким чином, в країни СНД; Туреччина спеціалізується на виробництві продукції, яка постачається переважно до Європи та, в деяких випадках, в країни СНД.

У роботі було проведено аналіз абсолютних та відносних показників ефективності імпорту ТОВ "Нетафім Україна" за період 2019-2020 років. За отриманими результатами видно, що у 2020 році рентабельність імпортних операцій зменшилась на 0,038%. Причиною цього є значний приріст витрат, зокрема транспортних – на 22 828,2 тис. грн. та операційних – на 16 051,1 тис. грн. Крім того, спостерігалось зменшення прибутку від імпорту компанії, яке було спричинено пандемією Covid-19 та воєнною агресією з боку росії, що призвело до таких наслідків, як:

- погіршення логістичного ланцюгу через закриття портів і аеропортів;

- різке зростання валютного курсу;
- зменшення покупної спроможності клієнтів;
- перебої в виробництві.

Ці чинники вплинули на різноманітні аспекти бізнесу, змушуючи підприємство шукати стратегії адаптації до складних умов.

У третьому розділі документу висвітлено концепцію та детально проаналізовано адаптаційну логістичну стратегію. Розглянуті можливі наслідки цієї стратегії та її потенційний вплив на скорочення витрат на перевезення. Запропонована стратегія спрямована на підвищення ефективності логістичних процесів у відповідь на зовнішні фактори. Проведений аналіз ризиків та переваг використання адаптаційної логістичної стратегії у відповідь на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі підприємства. Розглянуті можливості оптимізації транспортних маршрутів та зменшення витрат на перевезення шляхом впровадження адаптаційних заходів. Визначені ключові елементи стратегії, спрямовані на забезпечення стабільності та ефективності логістичних ланцюгів під час непередбачуваних умов. Результатом є обґрунтований план дій для підприємства з метою оптимізації та зниження витрат на логістику.

Список використаної літератури

1. 69 Ізраїльських винаходів, що змінили світ. URL: <http://itbusinessweek.com/israel-69/>. (дата звернення 25.10.21)
2. SWOT-аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств: опорний конспект. Викладач І. Ю. Аблеева. – Суми: Сумський державний університет, 2020. – 233 с.
3. Абалкін Л.І. Новий тип економічного мислення: Л.І. Абалкін. – М.: Економіка, 1987. – 189 с
4. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз. Київ : КНЕУ, 2005. стр. 9.
5. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, практика, аналіз: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 292 с.
6. Балджи М. Д. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. М. Д. Балджи, І. А. Допіра, В. О. Однолько, Київ: Кондор-видавництво, 2017. – стр. 17.
7. Бурак І. О. Концептуальні підходи до визначення сутності та видів торговельної діяльності / І. О. Бурак // Молодий вчений. – 2016. – № 3. – С. 27.
8. Бурим Н. В. Кредитование внешнеторговых операций в условиях кризиса ликвидности. Новые инструменты заимствований (торговое финансирование) // Наука. Инновации. Технологии. 2008. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kreditovanie-vneshnetorgovyh-operatsiy-vusloviyah-krizisa-likvidnosti-novye-instrumenty-zaimstvovaniy-torgovoefinansirovanie> (дата звернення 20.10.21)
9. Вітевич О. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Львів: Афіна, 2014.
140 с

10. Гордійчук Ю. П. Підвищення ефективності імпортової діяльності підприємства логістичної сфери. -Київ - 2019 року. С 14.
11. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: [підручник] / О.П. Гребельник ; 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.
12. Дем'яненко А. Г. Формирование модели комплексного анализа эффективности внешнеэкономической деятельности предприятия / А. Г. Дем'яненко // Економіка, фінанси, право. – 2005. – № 2
13. Економіка підприємства (Том II) /За ред. проф. С. Ф. Покропивного, Київ:" Видавництво "Хвиля-Прес"", -1995
14. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: ...С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864
15. Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14>. (дата звернення 25.03.22)
16. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 №2694-12.
17. Зборовська О. М. Аналіз розвитку роздрібної торгівлі продовольчими товарами / О. М. Зборовська, Б. М. Марков // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – Вип. 2(1). – С. 113.
18. Зовнішньоекономічна діяльність: [термінол. слов.] / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К.: Кондор, 2007. –168 с
19. Какмінка А. І. Логістичне забезпечення організації збутової діяльності / А. І. Камінка // Таврійський науковий вісник: Зб. наук. пр. – Херсон: Херсонський державний аграрний університет. – 2016. – Вип. 72. – С. 230.
20. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. К. : Знання-Прес, 2002. 384 с.

21. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С.

Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

22. Козак Ю. Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / Ю. Г. Козак, О. А. Єрмакова, Т. Спорек та інші. – видання 5-те, перероб. та доп. – Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. – стр. 11.

23. Комарницький І.М., Савіцький А.В. Сучасний стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств легкої промисловості. Інноваційна економіка. 2013. № 5 (43). С. 59–63

24. Международные операции банков: корреспондентские отношения, валютные переводы и расследования // Институт банковского дела АРБ. 12-13 апреля 2007.

25. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р.// Відомості Верховної Ради України.-1992.-№16.-ст.203.

26. Моїсеєнко Т. Є. Міжнародна торгівля: конспект лекцій. ТЕМА 2. ЛЕКЦІЯ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ.- Київ КПІ ім. І Сікорського 2018. 30с

27. Мочерний С.В., Основи підприємницької діяльності/ К: Академія, 2005р., 280 с.

28. Наумова Л.М. Механізми розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств Херсонської області. Економіка та держава. 2015. № 2. С. 79–82.

29. «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»: Опорний Конспект. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/7632/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf> . (дата звернення 22.11.21)

30. Осовська Г. В. Основи менеджменту. URL: <https://library.if.ua/book/3/458.html>. . (дата звернення 17.12.21)
31. Офіційна звітність ТОВ «Нетафім Україна». URL: <https://zvitnist.com/36631390> . (дата звернення 25.03.22)
32. Офіційний сайт АТ «ОТП Банк». URL: <https://www.otpbank.com.ua/bigcorporate/products-financing/main-structured/import-financing/> (дата звернення 12.04.21) . (дата звернення 25.03.22)
33. Офіційний сайт АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua/ua/corporate/KYC> (дата звернення 12.04.22)
34. Офіційний сайт АТ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/business/finansirovaniye-mezhdunarodnoj-torgovli> (дата звернення 12.04.22)
35. Офіційний сайт АТ «Укрексімбанк». URL: <https://www.eximb.com/ua/business/klientam-msb/msb-dokumentarnioperacii/msb-finansuvannya-importu/msb-peredimportne-finansuvannya.html> (дата звернення 12.04.22)
36. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 18.03.22)
37. Офіційний сайт ТОВ «Нетафім Україна». URL: <https://www.netafim.com.ua/> . (дата звернення 25.03.22)
38. Пермінова С. О., Василенко М. Ю. Економічна ефективність імпортової діяльності підприємства: фактори впливу / Збірник наукових праць «Сучасні підходи до управління підприємством». 2018. №3. С. 333-343;
39. Послуги підприємств оптової торгівлі. URL: <https://buklib.net/books/24621/> . (дата звернення 12.11.21)

40. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. URL: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_v_sferi_zed/ukr/3201.html (дата звернення 12.12.21)
41. Роздрібна торгівля, її суть, функції та види. URL: <https://pidru4niki.com/1629102250032> . (дата звернення 28.11.21)
42. Савченко А. Г. Макроекономіка: [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / А. Г. Савченко. — К.: КНЕУ. — 1999. — 120 с
Ткаченко Л. Маркетинг послуг: підручник / Л. Ткаченко. — К. : Центр навч. літ-ри, 2003. — 192 с.
43. Ткаченко Л. Маркетинг послуг: підручник / Л. Ткаченко. — К. : Центр навч. літ-ри, 2003. — 192 с. URL: <https://aboutmarketing.info/osnovymarketynhu/optova-torhivlya/> . (дата звернення 17.11.21)
44. Фатенок-Ткачук А. О. Аналізування факторів впливу на розвиток зовнішньоекономічної діяльності / А. О. Фатенок-Ткачук // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. — 2010. — № 17. — С. 93–100.
45. Федоронько Н.І. Аналіз ефективності експортних та імпорتنних операцій. - Тернопіль: 2016. — с 120-123.